

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 672
din 26.10.2016

Dosar nr: 83/2016

Petiția nr: 677/09.02.2016

Petent: ...prin Centrul European pentru Drepturile Copilului cu Dizabilități

Reclamați:

Obiect: presupusul comportament discriminatoriu față de copilul

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentei

I.1.1. ...prin Centrul European pentru Drepturile Copilului cu Dizabilități, având sediul în București, Calea 13 Septembrie, nr. 128, bl. P35, sc. 1, ap. 3, Sector 5.

I.2. Numele și domiciliul ales al reclamațiilor

.....

II. Descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Prin sesizarea făcută, petentul, în calitate de reprezentant al domnului ...formulează petiție împotriva a două cadre didactice și a trei părinți. Fiul domnului ..în vârstă de 14 ani a fost diagnosticat cu sindrom Down și încadrat în grad de handicap, fiind orientat către învățământ de masă. Începând cu anul 2015 copilul a fost înscris la Școala Gimnazială nr. 13 din Botoșani.

2.2. Încă din a doua săptămână de școală profesoara de geografie a avut o atitudine reticentă față de copil, în timp încercând să convingă și alte cadre didactice să îl lase corigent pe copil, demersuri în care a fost sprijinită de profesoara de română. A refuzat să comunice cu părinții copilului și cu profesorul itinerant.

2.3. De asemenea a comunicat celorlalți părinți situația copilului fiind demarate acțiuni de convingere a acestora de a-l exclude pe minor din clasă.

2.4. Cele trei părți reclamate, părinți ai copiilor din clasă, au avut o atitudine agresivă față de integrarea copilului în învățământul de masă.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările

ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 10.05.2016 la sediul CNCD, prin adresele nr. 2398/14.04.2016. La termen a fost prezent reprezentantul petentului.

3.3. Având în vedere solicitarea părților reclamate s-a procedat la acordarea unui nou termen pentru data de 14.06.2016, părțile fiind absente, fiind comunicat către petent și punctul de vedere formulat de către reclamați.

3.4 Constatându-se lipsa de procedură cu părțile reclamate s-a procedat la acordarea unui nou termen pentru data de 05.07.2016, părțile fiind absente.

3.5. Petentul a formulat concluzii scrise.

3.6. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1.1. Petentul este tatăl minorului..., în vârstă de 14 ani, copil diagnosticat cu sindrom down. Copilul este încadrat în gradul de handicap I, fiind orientat către învățământul de masă, cu profesor itinerant/de sprijin, conform certificatului de orientare școlară nr. 1615/11.06.2015.

4.1.2. Până în anul 2015 copilul a urmat cursurile din ciclul primar la o școală din Botoșani care a fost desființată. Astfel, a fost mutat la școala gimnazială Ion Creangă din Botoșani, începând cu luna septembrie 2015, fiind înscris în clasa a V-a.

4.1.3. În luna septembrie 2015, începând cu a doua săptămână de școală, doamna profesor ...a inițiat un dialog agresiv cu părinții. Aceasta i-a convocat pentru a-i convinge să își retragă copilul din școală. Motivele invocate au fost că minorul va deranja activitatea la clasă, deoarece „fizic este mai mare” și „sigur o să îi lovească pe ceilalți”. În condițiile în care aceasta era a doua săptămână de școală, doamna profesor ...a înțeles să emită "a priori" aceste judecăți fără temei despre copil. Părinții au încercat să găsească o cale de mijloc în comunicarea cu doamna profesor și s-au oferit să se implice în procesul educațional al minorului, cu sprijinul domniei sale. Cu toate acestea, doamna profesor și-a continuat atitudinea ostilă și intimidantă prin care a pus o presiune constantă asupra părinților.

4.1.4. În acest sens, doamna profesor/ inspector ...a discutat și cu alți profesori și i-a încurajat să îl trateze într-un mod defavorabil pe .. și, folosindu-se de funcția sa de inspector școlar, a sugerat celorlalți profesori de la clasa minorului corigenta. Astfel, doamna profesor de limba română, ..., a început să întreprindă acțiuni cu scopul de a-l lăsa corigent pe copil.

4.1.5. Confruntările dintre doamna profesor ... și părinții minorului s-au amplificat treptat. La fiecare întâlnire, doamna profesor refuza să colaboreze cu părinții în interesul superior al copilului sugerând, ca unică soluție, mutarea copilului la o școală specială sau școlarizarea acestuia la domiciliu. De asemenea, doamna profesor ... a refuzat în repetate rânduri să discute cu profesorul de sprijin, recomandat prin certificatul de orientare școlară și profesională și să pună în aplicare curricula adaptată elaborată de acesta, încălcând astfel, în mod premeditat, prevederile Ordinului nr. 5574/2011 pentru aprobarea aprofundarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin.

4.1.6. Mai mult, doamna profesor de geografie a făcut cunoscută și celorlalți părinți ai copiilor din clasă situația lui ..., într-un mod care a adus atingere drepturilor minorului și formării sale. A demarat acțiuni de convingere a acestora pentru a strânge semnături cu scopul de a-l exclude pe minor din clasă. Aproximativ 10-15 părinți au fost convinși în acest sens.

4.1.7. În luna octombrie 2015, doamna profesor/inspector de geografie ... a fost prezentă la o ședință cu părinții. La ședință au participat și părinții lui Doamna profesor de geografie a explicat tuturor părinților că ..trebuie să plece din clasă, deoarece prin simpla lui prezență, ceilalți copii au de pierdut. La ședință a luat parte și dirigintele clasei, domnul profesor de matematică Acesta a avut un comportament pasiv, în sensul că a asistat la ședință, însă nu a luat o poziție clară întru condamnarea afirmațiilor doamnei profesor de geografie. Prin atitudinea pasivă, dirigintele a permis perpetuarea și augmentarea situațiilor discriminatorii, nefăcând uz de prerogativele sale de diriginte.

4.1.8. Pe 25 noiembrie, doamna profesor de română, ..., a organizat un concurs de teatru cu elevii, la Biblioteca Județeană. În acest context, doamna profesor l-a exclus pe minor de la participarea la concurs. La insistențele foarte mari ale mamei, deoarece copilul s-a simțit neintegrat și a suferit, doamna profesor ... a acceptat un simulacru de participare prin oferirea posibilității de a recita o poezie în pauză, totul sub spectrul unei „bunăvoințe” de care dă dovadă și nu al respectării unui drept al copilului. După acest concurs, ...a fost profund afectat emoțional și s-a simțit izolat.

4.1.9. În după-amiaza acestei zile de 25 noiembrie, a fost organizată de către doamna profesor de geografie, ..., o nouă ședință cu părinții, la care părinții lui ... nu au fost invitați, și în care s-a pus iarăși problema excluderii sale. În cadrul ședinței, doamna inspector și profesor ... a declarat: "îmi este scârbă de ..!" (afirmație reținută și reiterată pe înregistrarea audio de la ședința cu părinții din data de 27 noiembrie 2015, adusă ca probă, minutele 57 -59). Au fost strânse semnături în vederea excluderii lui ...din clasă.

4.1.10. Părinții au aflat de cele întâmplate la această ședință și, în data de 26 noiembrie 2015, au făcut o plângere la Inspectoratul Școlar Județean împotriva doamnelor profesor

4.1.11. Între timp, doamna ..., mama minorei ..., a intervenit în pauzele dintre cursuri cu scopul de a le pune în vedere copiilor importanța strângerii de semnături pentru excluderea lui.... *Această afirmație poate fi susținută de anumiți părinți cărora copiii le-au relatat întâmplarea.* Implicarea colegilor lui ... în acest conflict a condus la formarea convingerii că există o deosebire între el și colegii săi pe baza dizabilității.

4.1.12. Pe 27 noiembrie 2015, doamna profesor ... a convocat din nou o ședință la care a luat parte și tatăl lui.... Scopul acestei ședințe s-a dovedit a fi forțarea tatălui de a redacta o cerere de retragere a lui din clasă și umilirea și pedepsirea acestuia pentru sesizarea făcută la Inspectoratul Școlar Județean. Inițial, acestuia i s-a cerut să îl aducă pe copil în fața celorlalți părinți la o ședință, pentru ca aceștia din urmă să vadă că... este inadapdat învățământului de masă. Tatăl a refuzat, argumentând că acest lucru i-ar produce grave traume psihologice. În final, tatălui lui ... i s-a oferit o hârtie de către doamna profesor de geografie, pentru a redacta cererea de retragere a copilului din clasă. Tatăl a refuzat.

4.1.13. Tot în cadrul acestei ședințe, mai mulți părinți au avut o atitudine agresivă față de integrarea lui ... în învățământul de masă, cu precădere doamna .., doamna ..., mama minorei ..., doamna ... și domnul Cu toții au emis judecăți "a priori" cu privire la evoluția academică a copilului, afirmând de-a lungul înregistrării că "nu este la nivelul clasei a V-a", "nu va reuși să achiziționeze nici măcar cunoștințe minime necesare", "nu poate să comunice, nu poate să-și însușească cunoștințe". Doamna ... afirmat că Aeste agresiv și îi tulbură pe ceilalți, însă confruntată de domnul ..., recunoaște că fata domniei sale nu a interacționat cu ... Doamna ... a susținut că ar fi trebuit ca pe cererea de înscriere la școală să se facă o distincție importantă, aceea că ... "este bolnav". Domnul ... a sprijinit-o pe doamna ... în afirmația ca scârba față de un copil care „stă cu limba afară” este un lucru natural și și-a exprimat cu tărie opinia conform căreia ... nu va putea să

dobândească cel puțin cunoștințe minime. De-a lungul ședinței, se poate observa că acești părinți consideră că prezența lui .. la clasă va reprezenta o piedică în progresul educațional al propriilor copii, deși doamnele profesor de religie și istorie au subliniat faptul că ... poate sta concentrat și răspunde la cursuri, fără a-i deranja pe ceilalți, sprijinit de mama sa. În plus, doamna profesor de istorie a precizat că ... a primit nota 10 la istorie, deoarece a „recitat” lecția, ceea ce demonstrează capacitatea de a se adapta curriculei și de a urma acest parcurs educațional.

4.1.14. Se mai arată că petentul și soția sa au fost hărțuiți de profesoara de geografie pentru sesizarea Inspectoratului Școlar Județean (minutele 13 -18). Astfel, se poate vorbi de victimizare în sensul art. 2 din O.G. 137/2000, din partea doamnei

....

4.1.15. Răspunsul lapidar al Inspectoratului Școlar Județean la cele două plângeri separate tratate împreună în câteva rânduri arată că nu au fost atitudini discriminatorii față de ... din partea cadrelor didactice, că nu s-a căutat excluderea acestuia din învățământul de masă, iar drepturile constituționale ale copilului au fost respectate. Cu toate acestea, doamna profesor ... a susținut că se va folosi de funcția sa de inspector școlar la disciplinele Istorie-Geografie pentru eliminarea lui ... din clasă. Pe cale de consecință, doamna profesor de istorie a fost amenințată cu un control de la inspectorat de către doamna, în abuzul funcției sale, pentru că ...a primit nota 10 la istorie.

4.1.16. În schimb, doamna profesor de limba română, ..., a făcut o notare defectuoasă a tezei copilului la limba română, pentru a facilita excluderea acestuia din clasă, fapt ce poate fi confirmat de doamna profesor itinerant Mai mult de atât, după teza la limba română, în timp ce ...dialoga cu doamna profesor itinerant în cabinetul său, doamna profesor ... a intervenit brutal și a adus grave acuzații doamnei ... pe un ton agresiv. Acest incident i-a declanșat puternice tulburări emoționale copilului.

4.1.17. În cele din urmă, părinții copiilor din clasa unde este înscris ..au înaintat o cerere către directorul școlii, doamna ..., pentru excluderea lui din clasă. Redactarea acestei cereri a fost coordonată de doamna profesor/inspector .., ca urmare a ședințelor desfășurate, cerere care poate fi solicitată conducerii școlii.

4.1.18. Este important de menționat căse lovește de atitudini discriminatorii și la nivelul colegilor săi de clasă. Acestea sunt preponderent generate de copilul doamnei profesor ..., coleg de clasă cu ..., care perpetuează stereotipurile doamnei profesor/ inspector în susținerea acestei afirmații, anexăm evaluarea psihologică a minorului.

4.1.19. La data formulării petiției minorul nu mai frecventa cursurile școlii ca urmare a unor afecțiuni ce necesitau îngrijiri medicale.

4.1.20. Petentul apreciază că atitudinea și acțiunile doamnei profesor și inspector școlar .., ale doamnei profesor ..., ale doamnei ..., mama minorei ..., ale doamnei .., mama minorei ..., ale doamnei .., mama minorei .., și ale domnului.., tatăl minorului..., sunt de natură să creeze un climat ostil și intimidant pentru minorul ... și reprezintă discriminare directă în sensul art. 2 din O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare. Discriminarea s-a manifestat prin deosebire, excludere și restricții în activitatea școlară a minorului și supunere la tratamente injuste și degradante pe baza dizabilității, având ca efect direct înlăturarea exercitării în condiții de egalitate a dreptului la educație și integrare socială.

Sușținerile părților reclamate

4.2.1. Având în vedere sușținerile petentului prin prisma probelor pe care a înțeles să le prezinte în dovedirea afirmațiilor sale, dar și a probelor de care înțeleg părțile reclamate să se folosească (în temeiul art. 20 alin 6 din OG nr. 137/2000),

apreciază că faptele descrise nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, potrivit art. 2 alin. 1, 4, 7 din OG nr. 137/2000.

4.2.2. Din probele administrate rezultă că minorul..., născut la 3 august 2001, este diagnosticat cu sindromul Down și este încadrat în gradul de handicap I, conform hotărârii nr. 2180/9.10.2015, eliberată de Comisia pentru Protecția copilului Botoșani, în anexa 2 la această hotărâre este indicat planul de recuperare a copilului cu dizabilități iar la capitolul educație formală și non-formală, acesta este înscris la școala Nr. 13 Botoșani, urmează programa școlară pentru clasa a Va, învățământ de masă cu programă adaptată și profesor de sprijin.

4.2.3. Din certificatul de orientare școlară și profesională nr. 1615/11 iunie 2015 eliberat de CJRAE Botoșani rezultă că minorul ... prezintă gradul/nivelul de deficiență I (grav), este orientat pentru învățământul de masă și se recomandă profesor itinerant/de sprijin.

4.2.4. În planul de servicii personalizate PSP, se arată, că din punct de vedere psihopedagogic, minorul are însușite parțial structurile perceptiv-motrice la limba română nu transcrie corect texte scurte, nu scrie corect după dictare, nu desparte corect în silabe, nu cunoaște părți de vorbire sau de propoziție. La matematică nu scrie corect numere, nu are însușite corespunzător abilitățile de calcul numeric. Din punct de vedere social elevul prezintă dificultăți de comunicare.

4.2.5. De menționat este faptul că minorul a urmat cursurile primare la Școala Gimnazială nr. 4 Botoșani - clasele I-III în perioada 2009-2012, iar clasa a IV a la Școala Gimnazială "Sf. Măria" Botoșani în perioada 2012-2015. În anii școlari 2012-2013 și 2013-2014 - elevul a fost declarat repetent.

4.2.6. Mai trebuie precizat faptul că anterior, în anul 2014 Serviciul de Evaluare Complexă a copilului cu dizabilități și a persoanelor adulte cu handicap a eliberat certificat de încadrare în gradul de handicap I (GRAV) - hotărârea nr. 2132/9 octombrie 2014, iar în anexa 2 planul de recuperare a copilului, unde la rubrica educație formală și non-formală recomandă CJRAE pentru anul școlar 2014-2015 orientarea școlară în învățământul special pentru deficienți mintali. j

4.2.7. Prin urmare, înscrierea copilului în anul școlar 2015-2016 direct în învățământul de masă, după ce cu un an înainte fusese propus pentru învățământul special pentru deficienți mintali, a fost de natură să creeze probleme de acomodare atât pentru copil, pentru părinții acestuia, pentru cadrele didactice care aveau să lucreze cu programă adaptată și profesor de sprijin, precum și pentru ceilalți copii din clasă și părinții acestora.

4.2.8. Împrejurarea că în primele două săptămâni unul din profesori (în speță profesoara de geografie...) și-a dat seama că minorul se acomodează mai greu și că trebuie lucrat separat cu el, nu este de natură să ducă la concluzia că s-au exercitat acte de discriminare în sensul cerințelor prevăzute de art. 2 alin. 1 din OG 137/2000. De altfel, însăși petentul recunoaște că a discutat cu profesoara .. pentru a găsi o cale de mijloc de comunicare și s-a oferit să se implice în procesul educațional cu sprijinul domniei sale (fila 2 alin. 3 din petiție).

4.2.9. Susținerea petentului în sensul că profesoara ...a discutat cu ceilalți profesori și i-a încurajat să-l trateze într-un mod defavorabil pe copil, sugerându-le să-l lase corigent, nu apare dovedit cu nici un mijloc de probă. Nu este dovedită nici împrejurarea că profesoara .. a refuzat să discute cu profesorul de sprijin câtă vreme nu avem un punct de vedere exprimat al profesorului itinerant.

4.2.10. De altfel, așa cum sunt expuse faptele de discriminare în petiția formulată ele se rezumă la discuțiile purtate la cele trei ședințe cu părinții: octombrie 2015, când a participat și petentul ..., 25 noiembrie 2015 - ședința la care petentul nu a fost prezent dar afirmă fără nicio probă că profesoara .. ar fi făcut afirmația "îmi este scârbă de .." și unde s-ar fi strâns semnături în vederea excluderii lui .. din clasă și ședința din 27 noiembrie 2015 la care petentul a participat și care a fost înregistrată audio integral de către acesta.

4.2.11. Este de observat că petentul, în ziua de 26 noiembrie 2015 s-a adresat cu plângere IŞJ Botoşani, afirmând că la şedinţa cu părinţii din 25 noiembrie 2015 (la care nu a participat) s-ar fi strâns semnături pentru excluderea lui .. din clasă.

4.2.12. Se arată că afirmaţiile nu corespund situaţiei reale, fiind depus memoriul unui grup de părinţi înregistrat sub numărul 1588/25 noiembrie 2015 la Şcoala Gimnazială nr. 13 Botoşani în care se arată că situaţia tensionată la nivelul clasei a V-a B se datorează în principal prezenţei părinţilor minorului, atât la ore cât şi în pauze, prezenţă ce constituie un impediment în relaţionarea dintre copii şi chiar un blocaj emoţional pentru unii dintre ei. Se arată în memoriul celor 15 părinţi că soţii ... obligă copiii să socializeze cu ...împotriva voinţei lor, că aceştia au afirmat că nu sunt interesaţi de "achiziţia de cunoştinţe" şi că atitudinea lor sfidătoare la adresa copiilor şi a unor cadre didactice este una discriminatorie faţă de copiii lor. Nu rezultă aşadar că aceşti părinţi ar fi cerut excluderea lui ...din acea clasă.

4.2.13. Reclamaţii depun şi informarea ISJ Botoşani, urmare a sesizărilor soţilor, informare întocmită de o comisie formată din trei inspectori şcolari: inspector şcolar pentru managementul resurselor umane, inspector şcolar chimie-fizică şi inspector şcolar pentru socio-umane şi învăţământ special.

4.2.14. Din cuprinsul acestei informări rezultă că în cadrul întâlnirilor dintre profesori şi părinţii elevilor clasei a V-a B a fost discutată integrarea elevuluiîn învăţământul de masă, cadrele didactice care predau la această clasă au fost consiliate în problematica integrării elevilor cu cerinţe educaţionale speciale în învăţământul de masă, elevul beneficiază de profesor itinerant, părinţii şi elevul participă la activităţi de consiliere în cadrul cabinetului de asistenţă psihopedagogică al şcolii.

4.2.15. Pentru realizarea unei integrări şcolare eficiente comisia a recomandat cadrelor didactice care predau la clasă să colaboreze cu profesorul itinerant, cu logopedul şcolar şi cu profesorul din cabinetul de asistenţă psihopedagogică al şcolii. Se fac recomandări atât pentru profesorul itinerant - care va trebui să realizeze adaptarea curriculară în parteneriat cu cadrele didactice ce predau la clasă, pentru profesorul de la cabinetul de asistenţă psihopedagogică al şcolii - să desfăşoare activităţi de consiliere cu elevii, părinţii şi profesorii ce predau la clasă, iar în final comisia concluzionează că nu s-au semnalat acte de instigare la discriminare din partea profesorilor şi nici nu s-a solicitat eliminarea elevuluidin clasă, mai ales că Şcoala Gimnazială nr. 13 Botoşani sunt integraţi mai mulţi copii cu cerinţe educaţionale speciale şi toţi se bucură de toate drepturile constituţionale şi de egalitate în toate drepturile oferite de calitatea de beneficiar primar al educaţiei.

4.2.16. După cele trei evenimente relatate de către petent în petiţia adresată CNCD în 9 februarie 2016 (respectiv şedinţele cu părinţii din octombrie 2015, 25 noiembrie 2015 şi 27 noiembrie 2015 - şedinţe în care se pretinde că atât părinţii cât şi profesoriiau avut o atitudine agresivă faţă de integrarea minorului ...în învăţământul de masă), în cursul lunilor martie şi aprilie 2016 au avut loc două întâlniri separate: una cu tatăl minorului, o comisie a ISJ Botoşani şi cu conducerea Şcolii Gimnaziale nr. 13 Botoşani, iar alta cu comisia ISJ Botoşani, părinţii copiilor clasei a V-a B şi conducerea Şcolii Gimnaziale nr. 13 Botoşani.

4.2.17. Reclamaţii arată ca fiind necesară prezentarea pe scurt a acestor informări (informarea nr. 2436 din 15 martie 2016 şi adresa 3846 din 8 aprilie 2016 a ISJ Botoşani) tocmai pentru a demonstra poziţia petiţionarului după ce ISJ Botoşani a intervenit în gestionare de fapt a unui conflict iscat între părinţii copilului şi profesorii de la clasă şi nicidecum în gestionarea unor acte ce ar intra sub incidenţa dispoziţiilor art. 2 alin 1, 4, 7 din OG nr. 137/2000.

4.2.18. Este de observat cum petentul declară că doreşte să dezvolte o relaţie pe termen lung cu unitatea de învăţământ, că profesoarei ... nu are ce să-i reproşeze ca profesor la clasă, dar 1-a descurajat atitudinea ei ca părinte, din partea

celorlalți elevi nu a remarcat atitudini negative, ... a fost integrat și antrenat la toate activitățile clasei, a participat la proiecte și activități școlare și extrașcolare și căera de fapt deranjat de prezența mamei sale la orele de curs.

4.2.19. Se precizează faptul că aceste declarații se referă la aceeași perioadă, adică septembrie-noiembrie 2016, când copilul a fost la școală, știut fiind că de la începutul lunii decembrie acesta nu mai frecventează cursurile școlii din motive medicale (așa cum susțin părinții).

4.2.20. Din discuțiile purtate cu părinții elevilor a rezultat faptul că "nu prezența lui ...în această clasă a deranjat" ci atitudinea părinților acestuia, modul în care au impus celorlalți copii să-l favorizeze cu atitudini, comportamente ori gesturi de comunicare directă cu acesta.

4.2.21. Prin răspunsul dat cu adresa nr. 3846/8 aprilie 2016, ISJ Botoșani comunică petiționaruluică minorul urmează a fi adus la școală după rezolvarea problemelor de sănătate, fără a fi însoțit de mama sa, existând toate garanțiile pentru a asigura o atitudine tolerantă, un mediu prietenos și deschis pentru fiecare copil și pentru întreaga clasă.

4.2.22. Având în vedere motivele invocate în prezenta petiție, după coroborarea tuturor probelor parțial depuse de petiționar, dar în completare depuse de către reclamați, se apreciază că niciunul din incidentele reclamate nu îndeplinește cerințele legale pentru a se încadra în dispozițiile art. 2 alin 1,4,7 din OG nr. 137/2000.

4.2.23. Potrivit art. 2 alini din OG nr. 137/2000 prin discriminare se înțelege: orice deosebire, excludere, restricție sau preferința, pe baza de rasa, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

4.2.24. Potrivit art. 2 alin 4 din OG nr. 137/2000 orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională, dacă nu intra sub incidența legii penale.

4.2.25. Potrivit art. 2 alin7 din OG nr. 137/2000 constituie victimizare și se sancționează contravențional orice tratament advers, venit ca reacție la o plângere sau acțiune în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării.

4.2.26. Potrivit legislației privind prevenirea și combaterea discriminării, pentru ca o faptă să fie considerată ca fiind o faptă de discriminare aceasta trebuie să îndeplinească cumulativ două condiții: fapta să conștie într-o deosebire, excludere, restricție sau preferință-deosebirea trebuie să aibă la bază unul sau mai multe criterii de discriminare.

4.2.17. Având în vedere conținutul petiției și documentele depuse la dosar reclamații apreciază că în speță nu se poate vorbi de existența unor fapte de discriminare, că aspectele semnalate pretinse a fi fapte de discriminare au fost percepții greșite ale părinților vis-a-vis de integrarea copilului într-un program de masă, că așa zisele neînțelegeri au existat doar la începutul anului școlar, când era necesară o perioadă de acomodare pentru părinți, copii și profesori, când nici părinții nici școala nu erau pregătiți pentru adaptarea programului didactic la copiii cu cerințe educaționale speciale.

4.2.18. Cum însăși petiționarula conchis că elevul era în principal deranjat de prezența mamei sale la cursuri dar că a fost integrat și antrenat la toate activitățile școlii și nu a remarcat atitudini negative din partea copiilor sau a cadrelor didactice, solicităm să respingeți plângerea ca neîntemeiată.

V. Motivele de fapt și de drept.

5.1. **În fapt**, Colegiul director reține faptul că fiul petentei a fost diagnosticat cu sindrom Down, fiind încadrat în grad de handicap grav. În petiție se face referire la atitudinea avută de către două cadre didactice și patru părinți care ar fi făcut remarci la modul de manifestare al copilului (dna..., una dintre profesoare) respectiv ar fi arătat că orele se desfășoară cu dificultate, datorită prezenței mamei care îl însoțește pe copil. Se depune și o selecție a unor discuții purtate cu ocazia unei ședințe cu părinții, ședință care a avut loc în luna octombrie 2015, fiind evidențiate de către petent anumite părți apreciate ca fiind relevante.

5.2. Cu privire la adresa înregistrată sub nr.1588/25.11.2015, Colegiul director reține că întreg colectivul de părinți aduce la cunoștința conducerii dificultățile întâmpinate la cursuri, solicitându-se să se întreprindă toate măsurile pentru desfășurarea într-un climat adecvat a orelor de clasă.

5.3. Analizând faptele reținute în speță, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO), care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*.

5.4. Potrivit art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/ 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau ca efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniu politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.5. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000R. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

5.6. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură acțiunile și inacțiunile părții reclamante au o natură discriminatorie, astfel cum este prevăzut în art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000 republicată.

5.7. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie

contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

5.8. Este evident faptul că dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public.

5.9. Colegiul director constată că părțile reclamate, prin comportamentul lor, au tratat copilul într-un mod diferit, față de ceilalți colegi ai săi.

5.10. Colegiul director consideră că atitudinea unui cadru didactic față de toți elevii săi trebuie să fie conformă cu legislația, însă și cu moralitatea și buna credință. Astfel, Colegiul director are în vedere și starea emoțională a copilului, având în vedere diagnosticul său. Este absolut necesar ca minorul să nu simtă respingerea ori excluderea celor din jur, în special a cadrului didactic.

5.11. Pentru îmbunătățirea vieții de zi cu zi a copilului e nevoie de mult echilibru emoțional ambiental, de sprijinul consecvent și constant al părinților și cadrelor didactice.

5.12. În cazul de față, copilul a fost orientat către învățământul de masă însă aptitudinile și aplecarea către nevoile copilului sunt imperios necesare, împreună cu o disponibilitate de a susține copilul în procesul educativ.

5.13. Mai mult, în astfel de situații, părintele trebuie să sprijine profesorul în cadrul procesului educativ, obligația fiind reciprocă. Modalitatea abordată trebuie să fie una de colaborare între toate părțile implicate, părinți, profesori și părinții celorlalți copii, numai în acest mod putând fi găsite soluțiile care să corespundă interesul superior al copilului.

5.14. Discuțiile purtate în cadrul ședinței cu părinții din 27 noiembrie 2015 nu au fost de natură a ajuta la integrarea copilului în colectivul clasei, părinții colegilor săi și cadrele didactice abordând problemele cu care se confruntă într-un mod contrar interesului elevului.

5.15. Se rețin și susținerile părților reclamate potrivit cărora procesul educațional se desfășoară cu dificultate însă recomandă tuturor părților să ia măsurile necesare pentru a facilita integrarea copilului în colectiv și crearea unui cadru potrivit pentru desfășurarea orelor, a respectării dreptului celorlalți copii la învățatură cu integrarea copilului în colectiv. Aceste deziderate se pot realiza prin colaborarea tuturor părților implicate, cadre didactice și părinți, prin comunicare și coeziunea colectivului de elevi.

5.16. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

5.17. Colegiul director constată că modul în care s-a procedat, afectează dreptul copilului la demnitate, drept ocrotit atât de Constituția României cât și de prevederile *Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și Convenției pentru drepturile persoanelor cu dizabilități*, ratificate prin *Legea nr. 221/2010*, afectându-i încrederea în sine pe de o parte, iar pe de altă parte punându-l într-o situație de inferioritate față de colegii săi. Având în vedere că este

un copil cu afecțiuni grave (sindrom Down) este de la sine înțeles efectul pe care l-a avut asupra sa atitudinea cadrelor didactice.

5.18. În raport de cele evidențiate mai sus, presiunile făcute și modul în care a fost gestionată situația copilului reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la educație.

5.19. Potrivit art. 2, alin. 2 din “Dispoziția de a discrimina persoanele pe oricare dintre temeiurile prevăzute la alin. (1) este considerată discriminare în înțelesul prezentei ordonanțe” iar art. art. 2, alin. (4) prevede că “orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

5.20. Astfel, conform art. 2, alin. (2) „*Dispoziția de a discrimina persoanele pe oricare dintre temeiurile prevăzute la alin. (1) este considerată discriminare în înțelesul prezentei ordonanțe.*”

5.21 În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (4) „*Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.*”

5.22. Revenind la definiția cuprinsă în art. 2, alin. (2) „*Dispoziția de a discrimina persoanele pe oricare dintre temeiurile prevăzute la alin. (1) este considerată discriminare în înțelesul prezentei ordonanțe.*”, Colegiul director reține: dispoziția de a discrimina se referă nu doar la acele dispoziții cu caracter obligatoriu, ci și la preferințele exprimate și încurajările privind un tratament discriminatoriu.

5.23. Conform art. 11 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.*”

5.24. Modul în care s-a procedat și lipsa de disponibilitate în vederea găsirii soluțiilor adecvate fiecărei situații în parte precum și gestionarea situației tensionate au fost de natură a aduce atingere interesului superior al copilului. Și nu în ultimul rând, părintele copilului, în speță mama, ar fi trebuit să găsească din partea școlii suportul necesar pentru a îi putea oferi copilului cel mai bun mediu de învățare raportat la problemele sale de sănătate.

5.25. Conform art. 11, alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000** (1) “*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.*”

5.26. Colegiul director apreciază faptul că în prezenta cauză sunt întrunite condițiile anterior menționate, restricționarea accesului la orice formă de educație pe criterii restricționate de **O.G. 137/2000**,

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** republicată, cu 8 voturi pentru și o opinie separată

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele prezentate de către petentă reprezintă discriminare, conform art. 2 alin. 1, art. 2 alin. 2, art. 2 alin. 4 și art. 11, alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, unanimitate de voturi;

2. Sancționarea părților reclamate cu avertisment, cu unanimitate de voturi;

3. Recomandă părților implicate evitarea oricăror situații conflictuale și găsirea măsurilor potrivite și conforme cu interesul superior al copilului. De asemenea se recomandă cadrelor didactice și conducerii școlii o mai mare implicare în gestionarea situațiilor care ar putea conduce la situații de natură a afecta copiii.

4. Dispune monitorizarea pentru o lună și informarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării;

5. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților, Inspectoratului Școlar Județean Botoșani și Școlii Gimnaziale Ion Creangă din Botoșani

VI. Modalitatea de plată a amenzii: nu e cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita.

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

MANOLE PETRE-FLORIN – Membru

Motivată și tehnoredactată T.B./R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.